14.
І знов я бачу тебе, село моє рідненьке,
Як бачив тебе тоді, коли життє дитинне
Плило ми, мов малий потічок серед трав,
Що б'єсь тривожно між дрібними камінцями;
Дрібними втіхами і я свій вік втішав,
Задля дрібних утрат лице росив слезами.
Тоді цікаво ще на світ я поглядав,
Не знав, що далі там за твоїми хатками,
За лісом, що шумить кругом тебе, — і нераз
Питав я річки, де пливе вона від нас,
І ~~думкою~~ думкою гонив її тихенькі хвилі,
Через закрутини далекі і стрімкі...
І груша велика в сусідньому саді
Нераз випитував, на горі її вершині
Щасливий вірне: так високий і здоровий? —
~~[illegible]~~
А люде всі були так близькі ~~[illegible]~~, так милі,
І знав я всі стежки довкола, всі дороги,
І рідко моя душа за обрій твій
Летіла в ширший світ.
Но чи, дитиною, в тобі
Я був щасливий? ~~[illegible]~~
Чи дитинячий дух мій
~~[illegible]~~ Ти не мала вдарів злих недостатків на світ?
Чи червоні, золоті, хорошії надії
Не розвівались ту, мов цвіти весняниї
Морозом зварені? Чи пориви горячі
Мудрачої душі в міхурі ту не вдавлялись,
Догонов не воротились? Хіба ж не мались
Ту свої найперші і найщиріші і дитячі,
Під тиском власної ще не дитячих мук?
Хіба ж душа моя, що чиста, ніжна і біла
Ту, в рідному селі, уперве не щеміла
Під дотиком брудних, твердих і грубих рук?
Хіба ж не почала ще ту вселятись в груди
Та трута мудрая, що і доси духа тлить?

Хіба ж не в тобі лиш мріяв я горе і труди
Зборотьби з життєм?...
Чого ж тепер болить
Душа моя, коли по довгому часі
Я знов побачив тебе, на ті поля твої
З їх вихром заглянув? Стоїш ти, як стояло,
Самотнє і дрібне, дитя моє, що сховало
В зелені бур'яни голівку кучеряву.
Кругом тебе ліс шумит, і тужний таємничий спів,
Що вже чули мої колись голосніш,
І стелит довкола скатерть лазурову.
І річка та сама хлюпочеться тривожно
Повзучи поперед високих берегів,
І верби ті самі, і дуб той старий, що здрів
Мене дитиною...
Чого ж так щодорожно
Стискаєсь мені грудь у тобі, рідне
Село? Чи жаль мені за тим тихим спокоєм,
За тим життям, що хоть і не свобідне
Від мук, плине ~~тихим~~ повним корита ~~своїм~~ тихим своїм?
За щастьем, що все любов спливає у закапелках
заклепленої в душі? За не знання змагань?
Чи жаль мені, чому сам в широкий світ пішов,
На бурі, громи та негоди, за цілющою
Водою знання шукать?
Та ні, не того жаль
Мені! Не те щемит в душі глибоко в мене,
~~А все що пут не таке ... ~~
А те, що тьма ще засіла ту печаль
На мурах людських, що ~~тісні~~ раз в раз тісніше в груди
Своє обнявши всіх недоля ту стискає,
Під віддихом її вся радість замерзає,
І гасне мчиться до всіх людей,
Хоть рої сім'я ту мені у груди запало
От тим то тяжко так мені ту в собі стало
І йдучи в дальшу путь я плачу над тобою! 14/VI Н.